

49262309 : สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

คำสำคัญ : กระบวนการเผชิญสถานการณ์ / การคิดแบบโยนิโสมนสิการ / หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เบญจวรรณ ปรางประเสริฐ : การศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์, รศ.สมประสงค์ น่วมบุญลือ และ ผศ.ดร.ไชยศ ไพวิทยศิริธรรม. 216 หน้า.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการวิจัยคือแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน (The One-Group Pretest-Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (2) เปรียบเทียบการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 46 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนโคกเจริญวิทยา จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (3) แบบทดสอบวัดการคิดแบบโยนิโสมนสิการ และ (4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. การคิดแบบโยนิโสมนสิการ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการคิดแบบโยนิโสมนสิการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียน และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

49262309 : MAJOR : TEACHING SOCIAL STUDIES

KEYWORD : SITUATION CONFRONTATION PROCESS / YONISOMANASIKARA THINKING / DHARMAS
OF BUDDHISM

BENJAWAN PRANGPRASERT : A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT ON DHARMAS
OF BUDDHISM BY SITUATION CONFRONTATION PROCESS AND YONISOMANASIKARA THINKING
OF MATHAYOMSUKSA FOUR STUDENTS. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. ORAPIN SIRISAMPHAN,
Ph.D.,ASSOC. PROF. SOMPRASONG NUAMBUNLUE AND ASST. PROF.CHAIYOS PAIWITHAYASIRITHAM,
Ed.D. 216 pp.

The purposes of this experimental research which its design was the One-Group Pretest-Posttest Design were (1) to compare the learning outcome on Dharmas of Buddhism before and after by situation confrontation process and Yonisomanasikara Thinking of Mathayomsuksa four students (2) to compare Yonisomanasikara Thinking of Mathayomsuksa four students before and after by situation confrontation process with Yonisomanasikara Thinking (3) to study the opinions of Mathayomsuksa four students on learning by situation confrontation process and Yonisomanasikara Thinking.

The sample of simple random sampling consisted of 46 students from the class of Mathayomsuksa four in the second semester of the academic Year 2010 at Khokhareonwitaya School in The Secondary Education Service Area Office 5. The research instruments used for gathering data were (1) Lesson plans on Dharmas of Buddhism by situation confrontation process and Yonisomanasikara Thinking (2) An achievement Test of Dharmas of Buddhism (3) Test of Yonisomanasikara Thinking and (4) A questionnaire about the situation confrontation process with Yonisomanasikara Thinking. The Statistical Analysis employed were mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), t-test dependent and content analysis.

The research findings of the study were :

1. The learning achievement on Dharmas of Buddhism by situation confrontation process and Yonisomanasikara Thinking of Mathayomsuksa four students pretest and posttest taught was statistical significance different at the .01 level.

2. The abilities of students to use Yonisomanasikara Thinking pretest and posttest was statistical significance different at .01 which the ability of students to use Yonisomanasikara Thinking posttest was higher than pretest agreed in general at the high level.

3. The students revealed their positive opinions about learning by situation confrontation process with Yonisomanasikara Thinking in order from highest to lowest as followed the benefit of learning process, the environment in classroom and the learning activity.

Department of Curriculum and Instruction Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ร่วมกับการคิดแบบโยนิโสมนสิการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพิน ศิริสัมพันธ์, รองศาสตราจารย์สมประสงค์ น่วมบุญดีและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้ความอนุเคราะห์เวลาในการปรึกษา และคอยให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อนงค์พร สมานชาติ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ทิรวิกรม ศรีพหล ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องและให้ความกระจ่างในเชิงวิชาการ เพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา รวมถึงคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณในความเมตตากรุณาของอาจารย์ด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เรวดี สุนทรวิชัย อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ อาจารย์อนันต์ ปันอินทร์ อาจารย์สาธิต จันทรวินิจ และอาจารย์จิรภัทร์ บัวสุวรรณ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย ซึ่งทำให้สามารถดำเนินการวิจัย และเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครู และนักเรียนโรงเรียนโคกเจริญวิทยา อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ที่ให้ความร่วมมือและคอยช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้ทั้งชีวิตและเป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษา รวมถึงอุดหนุนบักจาย และให้กำลังใจในการศึกษาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด และขอขอบคุณพี่และน้องทุกคน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียนในระดับปริญญาโทสาขาการสอนสังคมศึกษาทุกท่าน และคุณพี่ปัญญา รุ่งเรือง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำและเป็นกำลังใจเสมอมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้